

CHỦ ĐỀ: TIỀN – BÀI TOÁN ĐI CHỢ

A. Lý thuyết

Dạng 1: Mẹ cho n nghìn. Đi mua món A hết x nghìn, món B hết y nghìn. Tính số dư trả mẹ?

Đề bài cho:

Mẹ cho: n nghìn

Mua món A: x nghìn

Mua món B: y nghìn

Đề bài hỏi

Trả mẹ: Nghìn ?

Hướng giải:

Ta biết rằng số tiền trả mẹ là số tiền còn dư sau khi mua hàng nên ta có:

$$\text{Dư} = \text{Mẹ cho} - \text{Mua}$$

Trong đó:

- Mẹ cho đã có
- Mua chưa có

Như vậy ta phải tìm tiền mua. Đề bài đã cho số tiền mua 2 món A và B lần lượt là x và y nên ta có:

$$\text{Mua} = x + y$$

- ⇒ Bài toán này 2 lời giải
- + Lời giải 1: Tính tổng số tiền mua
 - + Lời giải 2: Tính số tiền dư trả mẹ

Dạng 2: Mẹ cho n tờ m nghìn. Đi chợ mua hết x nghìn. Tính số dư trả mẹ?

Đề bài cho:

Mẹ cho: n tờ m nghìn

Mua: x nghìn

Đề bài hỏi:

Trả mẹ: ... nghìn ?

Hướng giải:

Tương tự với dạng 1 là đều tìm số dư trả mẹ nên công thức tính số tiền dư như dạng 1:

$$\text{Dư} = \text{Mẹ cho} - \text{Mua}$$

Trong đó:

- Mẹ cho chưa có
- Mua đã có

Như vậy ta phải tìm mẹ cho bao nhiêu. Mà đề bài đã cho mẹ cho n tờ m nghìn nên số tiền cho sẽ được tính theo công thức:

$$\text{Mẹ cho} = n \times m$$

- ⇒ Bài toán này là 2 lời giải:
- + Lời giải 1: Tính số tiền mẹ cho
 - + Lời giải 2: Tính số tiền trả mẹ

Dạng 3: Mẹ cho 1 tờ x nghìn và 1 tờ y nghìn. Đi chợ mua hết a nghìn. Tính số dư trả mẹ?

Đề bài cho:

Mẹ cho: x nghìn và y nghìn

Mua: a nghìn

Đề bài hỏi:

Trả mẹ: ... nghìn?

Hướng giải:

Bài này vẫn là tính số dư trả mẹ nên công thức chính vẫn như cũ:

$$\text{Dư} = \text{Mẹ cho} - \text{Mua}$$

Trong đó:

- Mẹ cho chưa có
- Mua đã có

Tương tự với dạng 2, mẹ cho chưa có nhưng khác là cách tính lúc này đã khác. Do mẹ cho 1 tờ x nghìn và 1 tờ y nghìn nên ta chỉ cần tính tổng 2 tờ là được:

$$\text{Mẹ cho} = x + y$$

⇒ Bài toán này có 2 lời giải:

- + Lời giải 1: Tính số tiền mẹ cho
- + Lời giải 2: Tính số tiền trả mẹ

Dạng 4: Đi chợ mua món A hết x nghìn, mua món B hết y nghìn. Cô bán hàng trả lại n nghìn.

Tìm số tiền mẹ cho?

Đề bài cho:

Món A: x nghìn

Món B: y nghìn

Trả lại: n nghìn

Đề bài hỏi:

Mẹ cho: ... nghìn?

Hướng giải:

Bài này ngược lại với những dạng trên nhưng công thức thì ta có thể suy ra từ những dạng trên:

$$\text{Dư} = \text{Mẹ cho} - \text{Mua}$$

$$\rightarrow \text{Mẹ cho} - \text{Mua} = \text{Dư}$$

$$\rightarrow \text{Mẹ cho} = \text{Dư} + \text{Mua} \text{ (Muốn tìm số bị trừ ta lấy hiệu cộng với số trừ)}$$

Trong đó:

- Dư đã có
- Mua chưa có

Tương tự như dạng 1 ta có thể tính số tiền mua bằng công thức:

$$\text{Mua} = x + y$$

⇒ Bài toán này có 2 lời giải:

- + Lời giải 1: Tính số tiền mua
- + Lời giải 2: Tính số tiền mẹ cho

Dạng 5: Đi mua hàng hết x nghìn. Cô bán hàng trả lại y nghìn. Hỏi mẹ cho bao nhiêu tiền?

Bài toán cho:

Mua: x nghìn

Trả lại: y nghìn

Đề bài hỏi:

Mẹ cho: ... nghìn?

Hướng giải:

Vì đều là tìm số tiền mẹ cho nên công thức chính của dạng này giống với dạng 4:

$$\text{Mẹ cho} = \text{Dư} + \text{Mua}$$

Trong đó:

- Dư đã có
- Mua đã có

Như chúng ta thấy tất cả những số ta cần đều đã có nên cứ tính thẳng:

⇒ Bài toán có 1 lời giải: Tính số tiền mẹ cho

Dạng 6: Mẹ cho n tờ m nghìn. Sau khi mua cô bán hàng trả lại x nghìn. Tính số tiền mua hàng?

Đề bài cho:

Mẹ cho: n tờ m nghìn

Trả lại: x nghìn

Đề bài hỏi:

Mua: ... nghìn?

Hướng giải:

Ta sẽ suy ra công thức từ công thức tính của dạng 5:

$$\text{Mẹ cho} = \text{Dư} + \text{Mua}$$

→ $\text{Mua} = \text{Mẹ cho} - \text{Dư}$ (Tìm số hạng lấy tổng trừ cho số hạng đã biết)

Trong đó:

- Mẹ cho chưa có
- Dư đã có

Như vậy ta cần phải tìm số tiền mẹ cho. Mà đề bài đã cho mẹ cho n tờ m nghìn nên số tiền cho sẽ được tính theo công thức:

$$\text{Mẹ cho} = n \times m$$

⇒ Bài toán này có 2 lời giải

+ Lời giải 1: Tìm số tiền mẹ cho

+ Lời giải 2: Tìm số tiền đã mua

Dạng 7: Mẹ cho 1 tờ x nghìn và 1 tờ y nghìn. Cô bán hàng trả lại n nghìn. Hỏi mẹ cho bao nhiêu tiền?

Đề bài cho:

Mẹ cho: x nghìn và y nghìn

Trả lại: n nghìn

Đề bài hỏi:

Mua: ... nghìn?

Hướng giải:

Bài này cũng tìm số tiền mua như dạng 6 nên công thức là:

$$\text{Mua} = \text{Mẹ cho} - \text{Dư}$$

Trong đó:

- Mẹ cho chưa có

- Dư đã có

Như vậy ta cần phải tìm số tiền mẹ cho. Mà đề bài đã cho mẹ cho 1 tờ x nghìn và 1 tờ y nghìn nên số tiền mẹ cho là: $Mẹ cho = x + y$

⇒ Bài toán này có 2 lời giải:

- + Lời giải 1: Tính số tiền mẹ cho
- + Lời giải 2: Tính số tiền đã mua

Dạng 8: Mẹ cho x nghìn, cô bán hàng trả lại y nghìn. Hỏi mua hết mấy tiền?

Đề bài cho:

Mẹ cho: x nghìn

Trả lại: y nghìn

Đề bài hỏi:

Mua: ... nghìn

Bài này cũng tìm số tiền mua như dạng 7 nên công thức là:

$$Mua = Mẹ cho - Dư$$

Trong đó:

- Mẹ cho đã có
- Dư đã có

Như vậy tất cả dữ kiện bài toán cho đã đầy đủ. Tiến hành tính trực tiếp

⇒ Bài toán này có 1 lời giải: Tính số tiền đã mua

B. Bài tập

Dạng 1:

1. Mẹ cho An 10 000. An mua một cây bút hết 5 000. Trên đường về An có “tạt qua” một quán kem nên An ăn 1 cây kem hết 5 000 nữa. Hỏi An còn lại bao nhiêu tiền?
2. Nhà Hoài vừa sắm 1 cái tủ lạnh giá 5 triệu đồng và 1 cái nồi cơm giá 200 000 đồng. Biết rằng mẹ Hoài chỉ có 7 triệu đồng. Hỏi mẹ Hoài còn lại bao nhiêu tiền?
3. Vì cuối tháng mỗi hộ gia đình sử dụng dịch vụ điện nước đều phải thanh toán tiền cho 2 dịch vụ trên. Với dịch vụ điện, nhà Lan phải trả 800 000 đồng. Với dịch vụ nước, nhà Lan phải trả 950 000 đồng. Nhưng mẹ Lan không hề biết bao nhiêu tiền cho tới khi đến nơi nộp tiền nên mẹ đã đưa cho Lan 2 triệu đồng để đi thanh toán giúp mẹ. Hỏi Lan phải trả lại mẹ bao nhiêu tiền biết rằng Lan chỉ đưa tiền đi thanh toán và trả lại mẹ tất cả tiền thừa?
4. Tết tết tết đến rồi.... Nhà ông Khoa lại sắm cây để trang trí nhà cửa. Năm nào cũng vậy ông đều mua một chậu quất và một chậu mai. Vì số tiền ông dành dụm được chỉ có 2 triệu nên ông quyết định chọn 1 chậu quất 500 000 đồng và một chậu mai 700 000 đồng. Hỏi ông Khoa còn lại bao nhiêu tiền?
5. Năm học mới đã đến. Mẹ Lan đã đi mua sách cho 2 anh em nhà Lan. Biết bộ sách của em có giá 456 000đ còn của anh thì 876 000đ. Mẹ đưa theo bên người 1 500 000đ. Hỏi mẹ còn dư bao nhiêu tiền?
6. Ba nhà Lan là một người rất thích nghe nhạc vậy nên ông quyết định đầu tư một dàn loa thật chất với giá 3 530 000đ cùng với một con ti vi thật xịn với giá 4 560 000đ. Lan đã nghe lén được

cuộc nói chuyện giữa bố và mẹ thì biết được bố xin mẹ 10 000 000đ cũng như Lan nhìn bố đã biết bố sẽ không trả lại cho mẹ tiền thừa. Em hãy giúp Lan tính ra số tiền bố Lan còn dư để báo cho mẹ Lan biết nhé.

7. Ôi! Phup một phát ti vi yêu quý của bố Lan lại bị hỏng vậy nên ông phải đưa đi sửa. Tiền sửa hết 2 500 000đ. Sau đó thì ông mới biết rằng loa cũng hư luôn nhưng tiền sửa chỉ mất 350 000đ. Do lần trước bố không trả tiền cho mẹ nên Lan mách vậy nên mẹ nói bố trả trước rồi mẹ đưa cho bố sau. Thế nhưng bằng một cách nào đó bố vẫn “gian lận” và xin mẹ 3 000 000đ. Vì bố biết Lan rất thông minh và sẽ đi mách mẹ nên bố đã đưa Lan đi chơi. Nhưng Lan vẫn tò mò là bố đã “gian lận” bao nhiêu tiền. Vậy em hãy tính số tiền mà Lan muốn tính?

8. Mẹ Lan đưa Lan đi ăn kem. Nhưng trên đường đi Lan lại muốn vào quán ăn khác. Sau khi vào quán ăn đó Lan gọi món và sau khi ăn xong Lan nhận được hóa đơn in ra nhưng vì máy in hôm đó bị hết mực nên in giữa chừng lại không in được nữa. Trên hóa đơn chỉ ghi 2 món là hai món của mẹ và Lan đã ăn. Hóa đơn in ra gồm 2 dòng “Cà Phê: 35 000đ” và “Trà tắc: 20 000đ”. Vì lúc đầu tính ăn kem nên mẹ chỉ đưa theo 60 000đ. Hỏi sau khi thanh toán mẹ còn lại bao nhiêu tiền?

Dạng 2:

1. Mẹ cho Lan 2 tờ 20 000đ. Lan cùng nhóm bạn đi ăn. Biết rằng số tiền Lan và các bạn ăn hết 17 000đ. Hỏi Lan còn lại bao nhiêu tiền?
2. Anh An vừa nhận được tiền công làm việc là 2 tờ 500 nghìn nên anh đã đi mua một đĩa nhạc anh yêu thích giá 700 000đ. Hỏi anh còn lại bao nhiêu tiền?
3. Năm nay trong ví của ông Nam chỉ còn đúng 2 tờ 200 000đ nên ông quyết định đi sắm tết hết 350 000đ. Hỏi số tiền còn lại trong ví ông Nam là bao nhiêu?
4. Bố mẹ Hoa hôm nay không thể về nhà nên đã cho Hoa 2 tờ 20 000đ để Hoa ăn trưa. Hoa gọi “combo huyền thoại” mỳ tôm 2 trứng biết mỳ tôm 1 gói 5 000đ và 2 quả trứng 2 000đ. Hỏi Hoa còn dư bao nhiêu tiền?
5. Mẹ Hoa đi sắm đồ cho chiếc giường mới trong phòng hoa. Mẹ Hoa đưa theo 10 000 000đ. Biết rằng mẹ mua một cái đệm giá 7 000 000đ và một bộ chăn – ga – gối giá 1 500 000đ. Hỏi mẹ còn lại bao nhiêu tiền?

Dạng 3:

1. Mẹ có 1 tờ 50 000đ và 1 tờ 20 000đ. Hỏi mẹ còn thừa bao nhiêu tiền sau khi mua một bó rau 36 000đ?
2. Mẹ cho An 1 tờ 10 000đ và 1 tờ 5 000đ để ăn sáng. An mua bánh mì và nước hết 15 000đ. Hỏi An còn lại bao nhiêu tiền?
3. Một bát bún riêu cua giá 35 000đ. Mẹ đưa cho cô bán hàng 1 tờ 20 000đ và 1 tờ 30 000đ. Hỏi cô bán hàng phải trả lại mẹ bao nhiêu tiền?
4. Giá của một con gà ủ muối ship tận nhà là 45 000đ. Mẹ đưa cho chú shipper tiền gà gồm 1 tờ 20 000đ và 1 tờ 30 000đ. Hỏi chú phải trả lại mẹ bao nhiêu tiền?

Dạng 4:

1. An mua 1 ổ bánh mì hết 15 000đ và 1 chai nước hết 10 000đ. An được cô bán hàng trả lại 5 000đ. Hỏi An đã đưa cô bán hàng bao nhiêu tiền?

2. Mẹ đi chợ mua một ít thịt và rau về để nấu bữa trưa. Biết mẹ đưa cho An một số tiền mà khi đưa cho cô bán hàng thì cô trả lại 5 000đ. Hỏi mẹ cho An bao nhiêu tiền? Biết rau giá 10 000đ và thịt giá 50 000đ.

3. Anh Hồng đi photo đề thầy giao. Biết tiền photo đề anh là 50 000đ, đề hóa là 45 000đ. Khi anh đưa tiền cho chủ tiệm thì được trả lại 13 000đ. Hỏi anh đưa cho chủ tiệm bao nhiêu tiền?

4. Một hộp cơm tại cửa hàng bán 25 000đ. Một cậu bé mua hộp cơm đó thêm 1 cái xúc xích giá 10 000đ. Sau khi trả tiền người bán hàng trả lại cậu 10 000đ. Hỏi cậu bé đưa cho người bán hàng bao nhiêu tiền?

Dạng 5:

1. Giá của một bì gạo là 250 000đ. Mẹ đưa cho em một số tiền đi mua gạo biết rằng em cầm về 50 000đ. Hỏi mẹ cho em bao nhiêu tiền?

2. Trên đường về nhà, em đi mua một cây kem trước khi về nhà. Biết rằng cây kem có giá 10 000đ. Em đưa tiền cho cô bán hàng thì cô trả lại 10 000đ. Hỏi em đưa cho cô bán hàng mấy tiền?

3. Một chiếc compa giá 10 000đ. Em trả tiền thì cô trả lại em 3 000đ. Hỏi em đưa cho cô bán hàng mấy tiền?

4. Bố nhờ em đi mua một đĩa nhạc. Em mua và đưa hết số tiền bố đưa cho em cho cô bán hàng. Biết cô trả lại 15 000đ và cái đĩa nhạc giá 45 000đ. Hỏi bố đưa cho em bao nhiêu tiền?

5. Mẹ đưa em đi sắm quần áo tết, em rất ưng một bộ đồ mẹ mua nó với giá 760 000đ. Mẹ đưa tiền và cô bán hàng trả lại 40 000đ. Hỏi mẹ đã đưa cô bán hàng bao nhiêu tiền?

Dạng 6:

1. Mẹ đi chợ mua rau và thịt về hầm canh. Mẹ đưa cho cô bán hàng 5 tờ 200 000đ thì cô bán hàng đưa lại cho mẹ 150 000đ. Hỏi mẹ đi chợ mua hết bao nhiêu tiền?

2. Em cùng mẹ đi chọn ấm nước để đun nước. Mẹ chọn được một chiếc ấm và đưa cho cô bán hàng 2 tờ 100 000đ. Cô đưa lại cho mẹ 50 000đ. Hỏi cái ấm giá bao nhiêu tiền?

3. Mẹ mua một suất cà ri và thỏ rang muối về để ăn tối. Mẹ đưa cho cô bán hàng 3 tờ 200 000đ. Cô bán hàng trả lại 150 000đ. Hỏi suất cà ri và thỏ rang muối giá bao nhiêu tiền?

4. Cô Long đi mua các nguyên liệu về làm thỏ rang muối bán. Biết rằng cô trả cho anh chủ 5 tờ 500 000đ thì anh trả lại cho cô 100 000đ. Hỏi giá nguyên liệu cô Long mua là bao nhiêu tiền?

Dạng 7:

1. Mẹ cho 1 tờ 5 000đ và 1 tờ 10 000đ. Bé An đi mua kem với số tiền đó và trả mẹ 5 000đ. Hỏi An mua kem hết bao nhiêu tiền?

2. An mua xu chơi siêu thị bằng máy bán hàng tự động. An bỏ vào 1 tờ 10 000đ và 1 tờ 20 000đ. Biết rằng máy nhả ra 5 000đ. Hỏi số tiền An dùng để mua xu là bao nhiêu?

3. Trên đường đi học về, bố của An ghé vào tiệm thỏ rang muối mua một suất thỏ rang muối gia đình. Bố đưa cho cô bán hàng 1 tờ 50 000đ và 1 tờ 200 000đ. Cô đưa lại bố 25 000đ. Hỏi giá của 1 suất thỏ rang muối gia đình là bao nhiêu tiền?

4. Cô Nam bán một con gà cho bố An. Bố An đưa cho cô 1 tờ 100 000đ và 1 tờ 50 000đ thì cô đưa lại 15 000đ. Hỏi con gà có giá bao nhiêu tiền?

Dạng 8:

1. Mẹ cho 200 000đ để em đi mua vở cho năm học mới. Em trả lại mẹ 50 000đ. Hỏi em mua vở hết mấy tiền?
2. Trong một chuyến đi du lịch bạn Hoàng mua quà lưu niệm về cho bạn Huy. Bạn Hoàng đưa cho cô bán hàng 100 000đ thì cô bán hàng đưa lại cho bạn 10 000đ. Hỏi món quà Hoàng mua có giá bao nhiêu tiền?
3. Anh Khoa nghiên cứu sản xuất ra máy bán hàng tự động nên cần mua vật liệu để thử nghiệm trước khi sản xuất hàng loạt. Anh đưa cho người bán hàng 10 000 000đ và được trả lại 100 000đ. Hỏi tiền vật liệu anh Khoa đã mua là bao nhiêu tiền?